

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 4 liceum ogólnokształcącego na rok szkolny 2025/2026

Program: Komisja Wychowania KEP, *Z Bogiem w dorosłe życie* (nr AZ-3-01-18)

Podręcznik „W poszukiwaniu miłości”

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
Dział I. Chrześcijanin w dzisiejszym świecie					
	Uczeń: • wskazuje źródła prawdziwego szczęścia • wymienia cnoty Boskie; • definiuje pojęcia: cnota, wiara, nadzieja, miłość; • definiuje pojęcia: cnota kardynalna, roztropność, sprawiedliwość, umiarkowanie, męstwo; • wymienia wartości, które uznaje za ważne; • definiuje pojęcia: prawda, zafałszowanie prawdy;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; • opisuje spotkanie Zacheusza z Jezusem i konsekwencje tego wydarzenia; • podaje przykłady dla cnót Boskich; • wskazuje sposoby zabiegania o cnoty; • wymienia cechy charakteryzujące świadka wiary; • wymienia najważniejsze fakty z życia bł. Carla Acutisa; • wymienia przykłady zafałszowania prawdy	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; • wskazuje pozorne przejawy szczęścia; • wyjaśnia, dlaczego Bóg jest źródłem największego szczęścia; • wyjaśnia potrzebę nieustannego wzrastania w cnotach; • wskazuje sposoby rozwijania cnót; • uzasadnia potrzebę rozwijania cnót; • wylicza oznaki zatracania katolickiej tożsamości; • właściwie interpretuje sceny biblijne, w których Jezus zachęca do postawy miłosierdzia; • wskazuje formy dialogu międzyreligijnego;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; • opisuje różnice pomiędzy prawdziwym szczęściem a jego namiastkami; • samodzielnie interpretuje stwierdzenie św. Augustyna: „Stworzyłeś nas bowiem dla siebie i niespokojne jest nasze serce, dopóki nie spocznie w Tobie”; • prezentuje w formie reklamy wybraną cnotę Boską; • analizuje wybrane teksty biblijne i teksty Katechizmu Kościoła Katolickiego dotyczące cnót kardynalnych;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; • sporządza plan własnego rozwoju duchowego na najbliższy rok • argumentuje potrzebę troski o katolicką tożsamość; • omawia skutki manipulacji faktami; • formułuje wypowiedź pisemną w obronie chrześcijańskich wartości w polskiej przestrzeni publicznej;
Dział II. Miłość nie jedno ma imię					
	Uczeń: • definiuje pojęcie miłość; • określa źródło chrześcijańskiej miłości; • definiuje pojęcie talent; • definiuje pojęcie powołania; • definiuje pojęcie małżeństwa w znaczeniu katolickim; • wylicza zadania rodziny katolickiej;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; • wymienia wybrane wskazania Społecznej Krucjaty Miłości; • wskazuje praktyczne przejawy miłości; • wymienia cechy chrześcijańskiej miłości na podstawie Hymnu o miłości; • wyjaśnia znaczenie miłości do samego siebie;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; • wyjaśnia dlaczego miłość powinna być umieszczona na szczycie hierarchii wartości; • omawia praktyczne interpretacje wskazań Społecznej Krucjaty Miłości; • wskazuje różnice pomiędzy miłością rozumianą jako agape, a miłością rozumianą jako eros;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; • argumentuje potrzebę rozpoznawania chrześcijańskiej wizji miłości; • wyjaśnia znaczenie czynników wpływających na kształtowanie poczucia własnej wartości; • proponuje sposoby pracy nad sobą w celu budowania poczucia własnej wartości; • argumentuje potrzebę odkrywania i rozwijania talentów;	Uczeń: • opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; • określa warunki uznania samotnego stylu życia za powołanie; • charakteryzuje poszczególne formy życia poświęconego Bogu; • interpretuje ewangeliczny tekst powołania Apostoła Piotra;

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
	- wymienia formy powołania do wyłącznej służby Boga; - wymienia rady ewangeliczne; - definiuje pojęcie charyzmatu; - wymienia kilka popularnych zgromadzeń zakonnych;	- wymienia sposoby odkrywania talentów; - przedstawia praktyczne sposoby rozeznawania własnego powołania; - wymienia przymioty sakramentalnego małżeństwa; - wyjaśnia cechy charakterystyczne dla katolickiego małżeństwa sakramentalnego - wymienia przyczyny i skutki samotności;	- uzasadnia, w jaki sposób powinna przejawiać się prawdziwie chrześcijańska miłość; - wymienia czynniki kształtujące poczucie własnej wartości; - formułuje sposoby realizacji przykazania miłości względem samego siebie; - wskazuje sposoby rozwijania talentów;	- omawia znaczenie talentów w życiu indywidualnym i społecznym; - wymienia kryteria rozeznania powołania; - tworzy zestaw pytań pomocniczych ułatwiających rozeznanie drogi życiowej; - proponuje sposoby przygotowania młodzieży do życia małżeńskiego i rodzinnego;	wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy różnymi formami życia poświęconego Bogu;
Dział III. W miłości ku szczęśliwej					
	Uczeń: - wymienia powody, dla których właściwą przestrzenią aktu seksualnego jest małżeństwo; - argumentuje, że w perspektywie chrześcijańskiej seksualność jest wartością pozytywną; - definiuje czym jest czystość przedmałżeńska; - definiuje sakrament małżeństwa; - wymienia zobowiązania wynikające z małżeństwa sakramentalnego; - wskazuje sposoby przygotowania do małżeństwa;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; - podaje argumenty przemawiające za chrześcijańską wizją seksualności; - przedstawia stosunek Kościoła do czystości seksualnej; - argumentuje dlaczego warto zachowywać czystość przedmałżeńską; - wskazuje korzyści zawarcia małżeństwa sakramentalnego; - argumentuje wartość sakramentu małżeństwa; - wymienia przymioty sakramentalnego małżeństwa; - wylicza zobowiązania wynikające z przysięgi małżeńskiej; - wyjaśnia pojęcie: stwierdzenie nieważności małżeństwa;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; - wyjaśnia sens seksualności i aktu seksualnego; - wymienia różnice pomiędzy chrześcijańską wizją seksualności a wizją dominującą w głównym nurcie współczesnej kultury; - wskazuje sposoby troski o czystość seksualną przed małżeństwem; - podaje skutki nieprzestrzegania czystości przedmałżeńskiej; - przedstawia istotę przysięgi małżeńskiej; - właściwie interpretuje przymioty małżeństwa sakramentalnego; - wyjaśnia czym jest przeszkoda małżeńska i wymienia przykłady; - wymienia dokumenty potrzebne do zawarcia sakramentu małżeństwa; - wyjaśnia różnicę między rozwojem a stwierdzeniem nieważności małżeństwa;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; - krytycznie ocenia formy spływania sfery seksualnej we współczesnym świecie; - prezentuje w formie plakatu wartość i znaczenie sakramentu małżeństwa; - podaje i wyjaśnia warunki, jakie powinny być spełnione w przypadku zawierania związku małżeńskiego przez katolika oraz przedstawiciela innego wyznania, innej religii lub osoby niewierzącej; - wyjaśnia treść i znaczenie przysięgi małżeńskiej; - proponuje dodatkowe cechy miłości małżeńskiej i argumentuje swój wybór; - wyjaśnia, od których przeszkód małżeńskich można otrzymać dyspensę, a od których nie; - wyjaśnia różnicę między przeszkodami pochodzącymi z prawa Bożego i ludzkiego;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; - wyjaśnia wartość stosowania naturalnych metod regulacji poczęć; - argumentuje dlaczego ważne jest wychowanie religijne młodego pokolenia; - wyjaśnia na czym polega rola rodzica chrześcijańskiego w religijnym wychowaniu; - wyjaśnia, jaką postawę należy przyjąć wobec rodziców zaniedbujących swoje dzieci.

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
		- wymienia wybrane okoliczności powodujące nieważne zawarcie związku małżeńskiego; - definiuje pojęcie odpowiedzialnego rodzicielstwa;	samodzielnie tworzy modlitwę w intencji przyszłego współmałżonka;	opisuje procedurę stwierdzenia nieważności małżeństwa;	
Dział IV. Bóg kocha człowieka i chce jego szczęścia					
	Uczeń: - definiuje pojęcia: nałóg, egoizm, nadzieja; - wylicza i wyjaśnia działania przeciwne życiu i zdrowiu; - wskazuje przykłady niekorzystnego działania człowieka wobec swojego życia i zdrowia; - definiuje pojęcia: zapłodnienie <i>in vitro</i>, nanotechnologia, adopcja;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; - wymienia współczesne nałogi zagrażające młodemu pokoleniu; - definiuje czym jest godność osoby; - definiuje pojęcia: aborcja farmakologiczna, aborcja chirurgiczna, terminacja ciąży, przemysł aborcyjny;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; - wymienia formy pomocy uzależnionym; - wyjaśnia zagrożenia płynące z konkretnych nałogów; - wyjaśnia na czym polega świętość ludzkiego życia na podstawie fragmentów Biblii i nauczania Kościoła; - formułuje argumenty przeciwko zapłodnieniu <i>in vitro</i>; - wskazuje alternatywne sposoby przeciwdziałania niepłodności;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; - opisuje metody i formy pomocy uzależnionym; - samodzielnie tworzy manifest nadziei młodego pokolenia; - podaje argumenty na niezbywalną godność każdego człowieka; - opisuje procedurę zapłodnienia <i>in vitro</i>; - prezentuje stanowisko Kościoła w tej sprawie; - analizuje inicjatywy Kościoła adresowane do kobiet w ciąży i samotnych matek;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; - wyjaśnia dlaczego życie jest darem i zadaniem otrzymanym od Boga; - argumentuje współczesne spojrzenie Kościoła na sprawę odpowiedzialności moralnej samobójcy; - odróżnia obiektywne zło samobójstwa od subiektywnej sytuacji moralnej osoby popełniającej samobójstwo; - wskazuje praktyczne implikacje nauczania Kościoła na temat osób LGBT+.
Dział V. Śpiewajcie Panu pieśń nową					
	Uczeń: - definiuje pojęcia: sąd szczegółowy, sąd ostateczny, świętych obcowanie; - wyjaśnia kim są święci; - określa ich rolę dla żyjących na ziemi;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dopuszczający; - wyjaśnia na czym polega świętych obcowanie; - wymienia formy pomocy zmarłym przebywającym w czyśćcu;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dostateczny; - wyjaśnia relacje zachodzące między Kościołem uwielbionym, oczyszczającym się i pielgrzymującym; - przedstawia i uzasadnia kryteria świętości;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień dobry; - tworzy model świętego XXI wieku; - wyjaśnia dlaczego proroka Izajasza, Najświętszą Maryję Pannę i św. Jana Chrzciciela określa się mianem adwentowych przewodników;	Uczeń: - opanował wiedzę i umiejętności wymagane na stopień bardzo dobry; - interpretuje proces nawrócenia syna marnotrawnego;

	Dopuszczający	Dostateczny	Dobry	Bardzo dobry	Celujący
	• definiuje pojęcia: Adwent, paruzja, roraty; • wylicza i opisuje symbole adwentowe; • definiuje pojęcia Wielki Post, nawrócenie; • wylicza i opisuje nabożeństwa wielkopostne; • definiuje pojęcia odkupienie, Triduum Paschalne;	• wyjaśnia potrzebę modlitwy za zmarłych; • wymienia biblijnych przewodników po liturgicznym okresie Adwentu; • wskazuje formy duchowego przygotowania do świąt Bożego Narodzenia; • odnajduje teksty biblijne mówiące o przyjściu Jezusa na świat: Mt 1,18-2,2, Łk 2,1-16; • wymienia argumenty na zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa;	• uzasadnia potrzebę poznawania życiorysów świętych; • argumentuje potrzebę duchowego przygotowania do świąt Bożego Narodzenia; • wyjaśnia istotę świąt Bożego Narodzenia; • wskazuje sposoby chrześcijańskiego przeżywania tych świąt; • przedstawia propozycję chrześcijańskiego przeżycia świąt Bożego Narodzenia;	• przedstawia w formie mapy myśli podstawowe informacje na temat liturgicznego okresu Adwentu; • wymienia święta i uroczystości obchodzone w liturgicznym okresie Bożego Narodzenia; • wyjaśnia znaczenie Wcielenia Syna Bożego dla odkupienia ludzkości;	• proponuje drogę nawrócenia współczesnego człowieka; • wskazuje wydarzenia z historii zbawienia oraz odpowiadające im elementy liturgii Triduum Paschalnego; • charakteryzuje poszczególne dni Triduum Paschalnego; • wyjaśnia na czym polega teologiczne znaczenie zmartwychwstania Chrystusa

I. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ

Cele oceniania:

- Informowanie ucznia i rodziców o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych.
- Motywowanie ucznia do dalszego rozwoju i systematycznej pracy.
- Wskazywanie mocnych stron i obszarów wymagających poprawy.
- Dostarczanie nauczycielowi informacji zwrotnej o efektywności nauczania.

Zakres oceniania:

Oceniani podlega:

- opanowanie treści podstawy programowej,
- aktywność na lekcji, przygotowanie do zajęć, pilność i systematyczność,
- współuczestnictwo w przygotowaniu rekolekcji szkolnych,
- aktywne uczestnictwo w przygotowaniu oprawy szkolnych uroczystości w kościele,
- rozwijanie postawy religijnej poprzez zaangażowanie w działalność charytatywną.

Formy sprawdzania osiągnięć:

Sprawdziany / prace klasowe – zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmują większy zakres materiału.

Kartkówki – obejmują niewielki zakres materiału, mogą być niezapowiedziane (mogą obejmować tzw. „Mały Katechizm”).

Odpowiedzi ustne – obejmują bieżące zagadnienia (z zakresu trzech ostatnich lekcji).

Praca w grupie – ocenę może otrzymać cała grupa lub indywidualny uczeń.

Prace domowe, ćwiczenia wykonane w kartach pracy ucznia.

Aktywność na lekcji i praca długoterminowa (np. projekt, referat).

Prace dodatkowe – np. referaty, prace plastyczne, prezentacje multimedialne.

Ogólne zasady oceniania

1. Nauczyciel powiadamia uczniów o sprawdzianach / testach z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i wpisuje je do dziennika.

2. W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie / teście ma on obowiązek napisać zaległą pracę pisemną w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły.
3. Uczeń ma możliwość poprawy oceny ze sprawdzianu. Uczeń powinien poprawić ocenę do tygodnia czasu od oddania pracy pisemnej i po uprzednim zgłoszeniu tego faktu nauczycielowi przez dziennik elektroniczny (z dwudniowym wyprzedzeniem). Wszystkie oceny zostają wpisane do dziennika.
4. Krótkie sprawdziany wiadomości, zwane kartkówkami, mogą obejmować materiał maksymalnie z trzech lekcji. Kartkówki nie muszą być zapowiadane. Poprawa oceny z kartkówki odbywa się w formie ustnej.
5. W przypadku stwierdzenia, iż uczeń podczas sprawdzianu korzysta z niedozwolonych pomocy praca ta zostaje anulowana. Nauczyciel ustala inny termin napisania pracy.
6. Jeżeli uczeń sam nie zgłosi gotowości napisania zaległego sprawdzianu, pisze go podczas obecności na kolejnych zajęciach lekcyjnych. Sprawdzian obejmuje ten sam zakres materiału, który obowiązywał w „pierwszym” terminie.
7. Nie ocenia się uczniów z bieżącego materiału do trzech dni po dłuższej (trwającej co najmniej tydzień) usprawiedliwionej nieobecności w szkole.
8. Uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania w półroczu. Fakt ten jest odnotowywany w dzienniku pod datą zgłoszenia (nie dotyczy to zapowiedzianych kartkówek, sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych).
9. Uczeń ma prawo do jednego zgłoszenia braku zadania (kart pracy lub zeszytu). Fakt ten jest odnotowywany w dzienniku pod datą zgłoszenia.
10. Uczeń, który opuścił co najmniej 50% obowiązkowych zajęć może być nieklasyfikowany.

Oceny częściowe ze sprawdzianów / testów, kartkówek:

- 0% – 30% – **niedostateczny**
- 31% – 50% – **dopuszczający**
- 51% – 70% – **dostateczny**
- 71% – 85% – **dobry**
- 86% – 97% – **bardzo dobry**
- 98% – 100% – **celujący**

Indywidualizacja wymagań edukacyjnych może obejmować obniżenie punktacji.

II. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z religii.

1. Uczeń lub jego rodzic mają prawo ubiegać się o podwyższenie przewidywanej rocznej oceny z obowiązkowych zajęć edukacyjnych w terminie nie dłuższym niż 2 dni od otrzymania informacji o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1:
 - 1) może być przekazany do nauczyciela uczącego za pomocą dziennika elektronicznego;
 - 2) musi zawierać uzasadnienie oraz określenie oceny, o jaką uczeń się ubiega, z zastrzeżeniem, że chodzi o ocenę o 1 stopień wyższą od oceny przewidywanej.
3. O podwyższenie oceny może ubiegać się uczeń, który:
 - 1) nie opuścił bez usprawiedliwienia żadnej godziny lekcyjnej z przedmiotu, z którego zamierza uzyskać ocenę wyższą;
 - 2) przystąpił do wszystkich prac kontrolnych z przedmiotu; w ustalonym terminie poprawiał oceny zgodnie z podanymi wymaganiami
 - 3) aktywnie uczestniczył we wszystkich formach danych zajęć na miarę swoich możliwości (punkt dotyczy przedmiotów artystycznych, wychowania fizycznego oraz przedmiotów zawodowych).
4. W przypadku uznania zasadności wniosku nauczyciel wyznacza zakres wiedzy i umiejętności, którymi musi wykazać się uczeń wnioskujący o podwyższenie oceny.
5. Ustalona ocena nie może być niższa od przewidywanej.
6. W przypadku odmowy ze strony nauczyciela wszczęcia procedury podwyższenia oceny przewidywanej, uczeń lub jego rodzic ma prawo tego samego dnia zwrócić się z prośbą o umożliwienie podwyższania oceny – do dyrektora szkoły, który ma obowiązek rozpoznać sprawę w ciągu 2 dni roboczych.